

Paper Accepted*

ISSN Online 2406-0895

Приказ књиге / Book Review

Викторија Цуцић[†]

Споменица професору Војиславу Шуваковићу

A tribute to Professor Vojislav Šuvaković

Српско лекарско друштво, Академија медицинских наука, Београд, Србија

Примљено/Received: September 17, 2018

Прихваћено/Accepted: September 23, 2018

Online First: October 11, 2018

* **Accepted papers** are articles in press that have gone through due peer review process and have been accepted for publication by the Editorial Board of the *Serbian Archives of Medicine*. They have not yet been copy edited and/or formatted in the publication house style, and the text may be changed before the final publication.

Although accepted papers do not yet have all the accompanying bibliographic details available, they can already be cited using the year of online publication and the DOI, as follows: the author's last name and initial of the first name, article title, journal title, online first publication month and year, and the DOI; e.g.: Petrović P, Jovanović J. The title of the article. *Srp Arh Celok Lek*. Online First, February 2017.

When the final article is assigned to volumes/issues of the journal, the Article in Press version will be removed and the final version will appear in the associated published volumes/issues of the journal. The date the article was made available online first will be carried over.

[†] **Correspondence to:**

Viktorija CUCIĆ

Serbian Medical Society, Academy of Medical Sciences, Džordža Vašingtona 19, 11000 Belgrade, Serbia

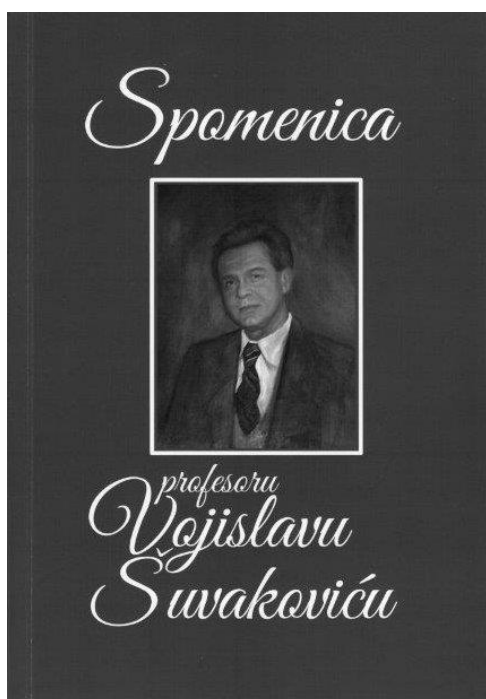
Email: ecucic@eunet.rs

Споменица професору Војиславу Шуваковићу

A tribute to Professor Vojislav Šuvaković

Приредили: Стеван Баљошевић и Миодраг Павловић
Аутори: Владимир Кањух, Марија Вукотић, Стеван Баљошевић, Стеван Литвињенко, Миодраг Павловић, Бранко Брмболић, Радослав Катанић, Марија Богдановић (Библиографија радова)
Издавач: Академија медицинских наука Српског лекарског друштва, 2017.
Обим књиге: 132 стр., илустровано
ISBN: 978-86-6061-082-1
Доступно на: <http://akademija.sld.org.rs/global/pdf/SPOMENICA.pdf>

УВОД

Могућност да напишем приказ књиге као што је „Споменица“ доживљавам као посебну привилегију. Но, то је такође и велика одговорност која се не умањује тиме што ћу имена која помињем само по добру помињати а о личностима говорити онако како су колеге и сарадници говорили*.

Како сам наслов „Споменица“ каже, књига је посвећена проф. др Војиславу Шуваковићу.

Иако обухвата шири контекст то је превасходно књига о једном човеку „који је био и отац и син и муж и лекар, виноградар и илегалац и ратник и професор а

надасве добар човек, који је знао поштовати медицинску традицију али је показивао и непоколебљиво интересовање за све што је ново у медицини“ (Брмболић Б.: „Споменица“ страна 81)

* Парафразирање Јанка Веселиновића – прим. аут.

ОПШТИ ПОДАЦИ О КЊИЗИ

„Споменица“ је штампана на 132 странице у које улази 60 фотографија као и списак од 260 библиографских јединица, чији је аутор проф. др В. Шуваковић (књига, сепарата, чланака, постера, кратких садржаја радова, рецензија и превода).

Тематски се у „Споменици“ могу издвојити пет блокова које повезује у јединствену целину личност и рад проф. Шуваковића. Ти блокови су:

- Проф. др В. Шуваковићу у спомен-сећање колега и сарадника, укључујући и последње речи опроштаја;

- Инфективне болести у чије савлађивање је уложено много знања, искуства и самопрегорног рада (текст о маларији);

- Сарадници и пријатељи (текст о проф. др Миомиру Кеџмановићу);

- Земља, народ, политичка ситуација, укупни амбијент у коме се живело и радило.

Наша пажња у даљем приказу биће превасходно усмерена на први блок.

ВОЈИСЛАВУ ШУВАКОВИЋУ У СПОМЕН, СА ПИЈЕТЕТОМ

„Био је изузетно добар, племенит и хуман човек, неустрашиви успешан организатор и борац против смртоносних епидемија у нашој земљи, одличан стручњак-инфектолог, талентовани професор-педагог и признати научник у области инфектологије“ (Кањух В., „Споменица“, стр. 19).

Основни биографски подаци нам казују да је рођен 1925. године у Београду, где је завршио основну школу и гимназију. Током немачке окупације, као члан СКОЈ-а био је хапшен и затваран. Народноослободилачкој војсци Југославије прикључио се 1944. године, а 1945. постаје члан Комунистичке партије.

Медицински факултет у Београду уписао је 1945. године а завршио 1951. „Био је одличан студент и имао је лепе манире. ... Шулe је био изузетно поштен човек и познато је међу студентима да он лично никада није урадио ништа лоше другима, колико ја знам сви га памте по добру, а за остале комунисте са нашег факултета не би се могло рећи исто“ (Вукотић М., „Споменица“, стр. 24).

Био је један од најбољих студената своје генерације, демонстратор на физици и патологији који је својим изванредним педагошким способностима приближио материју студентима. Изабран је за асистента на Медицинском факултету у Београду 1959. године, 1969. за доцента, 1975. за ванредног професора и 1981. за редовног професора.

Цивилно је мобилисан и распоређен на Косово 1951. године. Тамошња здравствена ситуација била је веома тешка а здравственог кадра веома мало.

„Др Војислав Шувковић био је први лекар у Призрену и на Косову и Метохији који је положио специјалистички испит из града где је радио савесно, предано и врло успешно ...“

Иако млад, др Шуваковић је својом сталном медицинском активношћу постао важна јавна личност у граду, омиљен у свим националним срединама. Био је врло поштован и прихваћен јер је имао слободу да изрази своје виђење ствари и у медицинској професији и уопште о животним питањима тог времена” (Баљшевић С., „Споменица“, стр. 31, 32). У Призрену се бавио проучавањем антракса (из ове области је и докторирао) а 1962. учествује у сузбијању тифуса у Приштини. Био је стипендиста СЗО 1963. године у Индији где се посебно бавио проучавањем и сузбијањем великих богиња (*Smallpox Control*). Тада је овладао сазнањима, која је, на највишем професионалном нивоу, употребио на Косову 1972. године и дао огроман допринос сузбијању епидемије ове опаке болести.

„Др Војислав Шуваковић и проф. др Миомир Кецмановић су даноноћно опсервирани болеснике и сумњиве случајеве, прописивали терапију, интервенисали у свим компликованим случајевима болести, одржавали контакте са експертима из других земаља и експертима СЗО. Врло често је др Шуле био на терену у кућама лежећих болесника и њиховој околини и својим одлучним ставом храбрио становништво да се вакцинише на време. ... Дежурао је и био у приправности без икаквог ограничења и био пример свим члановима карантинске заједнице у Ђаковици. Добио је значајна државна признања и у то време постао легендарно име у борби против ове тешке болести. ... Истицан је као пример великог хуманисте и експерта који је преносио своје знање, динамику и енергију у лечењу болесника од вариоле вере“ (Баљшевић С., „Споменица“, стр. 39).

Од 1978. до 1979. године био је директор Клинике за инфективне и тропске болести у Београду. Према М. Павловићу („Споменица”, стр. 100) био је запамћен као директор који је пружао руку младима, стимулисао их да препознају модерне медицинске путеве, поштујући њихове напоре да се радом потврде, не замерајући онима који су његову благонаклоност често заборавили. Одлази у Нигерију 1979. године где се бави лечењем тропских болести – посебно маларије.

Први је у СФРЈ схватио опасност и комплексност ХИВ инфекције/АИДС-а и написао прву популарну књигу о томе. Оснивач је првог одељења за лечење оболелих. ”Посебно смо се дивили Вашој медицинској знатижељи, коју је крунисао пионирски рад на пољу АИДС-а у периоду када су се заплашени том пошашћу сви од ње клонили (М. Павловић „Споменица”, стр. 100).

Био је редовни члан Академије медицинских наука од 1983. године, омиљени и поштовани професор, ментор бројних магистарских и докторских теза.

Умро је фебруара 2010. године.

У ЧЕМУ ЈЕ ЗНАЧАЈ ОВЕ КЊИГЕ

„Споменица“ страну по страну, текст по текст попуњава портрет Војислава Шуваковића, као мозаик састављен од безброј драгоцених коцкица. Многе нисмо поменули а све их је немогуће приказати.

Тај бард српке инфектологије (М. Павловић, „Споменица”, стр. 100) израста кроз текстове ове књиге, надахнуто и топло написане, у ренесансни лик лекара, педагога, ЧОВЕКА. Говорио је француски, енглески, немачки и италијански језик, био је спортиста-лакоатлетичар, побеђивао на шаховским турнирима, учио студенте медицине и друге здравствене раднике, лечио људе, бавио се експерименталним радом на антраксу, гасио пожаре епидемија свуда где је позиван, бавио се, поред инфективних болести хепатологијом и тропском медицином, високо поштовао и придржавао се етичких принципа своје професије, остао веран својим младалачким идејама о једнакости и социјалној правди, знатижељно и са ентузијазмом тежио новинама, волео људе, колеге, пријатеље и своју породицу, био прихваћен, цењен и вољен.

Велико и прелепо за један људски век.

Све је то „Споменица” сачувала на страницама књиге: сећања на људе, догађаје, лепоту земље Србије, истрајност у борби за боље здравље људи и за савремену медицинску науку, упркос бројним препрекама. Сачувала је, такође, значајне информације о развоју српске (југословенске) инфектологије у другој половини XX века, те тиме представља допринос развоју историје медицине у нас.

Сећања су подстрек за младе на факултетима и школама као и за све здравствене раднике, јер садрже практичне примере живота и рада који су били и остали у складу са тековинама медицинске науке и принципима етике лекарског позива. Странице књиге „Споменица“ остају да подсећају будуће генерације на те вредности.

*Викторија Цуцић
Професор Медицинског факултета
Универзитета у Београду у пензији
Ванредни члан Академије медицинских наука
Српског лекарског друштва*

*Prof. Viktorija Cucić, MD, M.Sc., Ph.D.
Retired Professor
Faculty of Medicine – University of Belgrade
Member of the Academy of Medical Sciences
Serbian Medical Society*